

LAIKAS

Nr. 229 XI M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 5 DE FEBRERO — VASARIO 5 D. 1959 M.

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4014

TAUTOS ŠVENTĘ MININT

Mūsų rašytojo J. Biliūno legenda apie laimės žiburį gali būti vaizdingu simboliu visos mūsų tautos. Rašytojas vaizduoja kalną, kurio viršūnėje šviečia laimės žiburys. Kartų kartos mėgino užkopti į kalną ir pasiekti žiburį, bet vis nepavyko; tik jų kaulai apačioje triūnyti liko. Bet štai vienas drąsuolis kartą pasiekė to kalno viršūnę ir paėmęs žiburį, uždegė juomi visų namų židinius.

laisvės žodžio platintojų paaukojo visą savo gyvenimą laisvės idėjai.

Kas besuskaitys tas paprastas kaimo motinas, kurios prie ratalio savo vaikų širdyse diegė laisvės troškimą, kas besuskaitys visus tuos mūsų brolius savanorius, kurie palikę arklą, išėjo ginti laisvės. Daugel iš jų negrižo: jie paaukojo savo gyvenimą ant laisvės aukoro.

Tik 22 metus švietė laisvės žiburys mūsų kraštui. Atėjo priešai, kurie užgesino tą žiburį ir krašte pasidarė vėl tamsu. Tačiau jie nepajėgė užgesinti laisvės troškimo lietuvių širdyje. Todėl vėl prasidėjo žūtutinė kova už laisvę ir gimtąją žemę, kuri iki šiai dienai tebesitėsia.

Kaip ilgai dar teks nešti Lietuvai vergijos našta? Niekas į tai šiandien negali tiksliai atsakyti. Tačiau viena yra aiškus vienas kartą sutruks vergijos pančiai ir vėl suskambės laisvės dainos, ir artojai žengs berti naują sėklą laisvoje, krauju ir prakaitu nulaistytoje žemelėje.

Kad toji diena greičiau ateitų, kiekvienas iš mūsų gali prisidėti vienu ar kitu būdu. Visų pirma visi esame įpareigoti būti gyvais liudininkais tos laisvės kovos, kurią mūsų broliai veda jau ilgą laiką Tėvynėje ir tremtiniai tolimame Sibire.

Mes galime ir privalome gyvu žodžiu ir raštu liūdyti apie mūsų tautos didžią laisvės kovą ir apie jai daromą prievartą bei jos naikinimą.

Ši kova bus tuo sėkmingesnė, kuo vieningesni būsime mes patys. Mūsų tauta yra nedidelė, ji kasdien naikinama raudonojo komunizmo, todėl mums nelieka kito kelio, kaip visiems burtis į bendrą kovą, nežiūrint visų asmeninių ir pasaulėžiūrinių nusiostatymų. Tautos laisvė iškovojamą tik vienybe ir broliška meile.

Mūsų pusėje yra visas laisvasis pasaulis. Mums lieka tik jį nuolat budinti iš miego ir priminti mūsų kovą už laisvę, priminti apie tą pavojų, kuris grėšia laisvajam pasauliui iš komunizmo pusės, kad visi suvienytomis jėgomis galėtų nugalėti bendrą tautų laisvės priešą. Kaip tikinti tauta, žinome, kad šalia mūsų toje kovoje yra ir Visagalis Dievas.

Juozas Pragiedrulis

TRUMPOS ŽINIOS

• Jugoslavijos ambasadorius Kaire pranešė, kad Egipto komunistai gavo įsakymą iš Maskvos nužudyti prez. Nasserį.

• La Plata. Bs. Aires prov. senatas patvirtino 1959 m. pajamų ir išlaidų sąmatą kuri siekia 10.464.400.000 pezų.

— Spalio 16 d. Vašingtone buvo užregistruota, jog JAV jau turi 175 milijonus gyventojų.

• Vakarų Vokietijoje, kaip pranešama, yra 60.000 sovietinių špiionažo agentų.

Dr. John P. Hagen, antrojo Amerikos paleisto satelito Vanguard I ruošėjas, yra pirmas asmuo JAV, kuris gavo daktarą iš radijo astronomijos srities. Daktarą jam suteikė Georgetown universitetas

PASAULIS VASARIO 16 D.

Lietuvių veikėjai 1918 metais sugebėjo pramatyti, nuspėti ir panaudoti Lietuviai Tautai išlaisvinti I-jo Pasaulinio karo, slenkančio jau į savo nelemtą galą, karinę padėtį bei politinę Europos konjunkturą. Todėl pravarvartu kasmet vasario 16-tą dieną panagrinėti šį klausimą: Kokia gi šiandien yra mūsų padėtis Pasaulio akivaizdoje?

"TYRUOSE ŠAUKIANČIO BALSAS"

Prieš keletą metų teko "pranašauti" milžiniškos, peraugusios savo galimas ribas, centralizuotos Maskvos imperijos "subyrėjimą". Tūlas gal palaikė "pranašą" kandidatą į Suvalkų Kalvarijos bepročių namus. Laikas bėgo. Š. m. sausio 26 d. anglų kalba dienraštis "Buenos Aires Herald" savo įžanginiame raše:

"Istorinis didžiųjų imperijų likimas yra pirmiausia kęsti de-centralizacijos vyksmo laikotarpį, vėliau eina subyrėjimo realybė. Eiga gali vykti, kaip Romos Imperijos, staiga, katastrofiškai, arba, kaip Britų Didž. Imperijos, — palaipsniui iš vidaus, pasikeiči į Tautų Bendruomenę, kur net žodis "Britų" išnyko... Komunistinis pasaulis yra neabejotinai "imperija", prievarta tironiškais priemonėmis laikoma vienybė. (Raudonoji Kinija ir Tito valstybė, laikraštis priduria, yra kiek skirtingoj padėty). "Bet rusų tėvynė (homeland), aibės satelitų supama, yra tik durtuvų išlaidoma. Ši imperija vėl prarijo be pėdsakų Baltijos demokratijas, kurias dar neperseniai pati buvo priversta išvėmti (desgorge). Pasaulis patirs kai ko įtartino 21-me kompartijos kongrese Maskvoj sausio 27 d. Didelė, iš Maskvos valdoma imperija artėja į savo lūžį... tam yra ženklų, jog didžiulė imperija atsidūrė pakeitimų linkmė, pakeitimų, kurie smogs tiesiai viršūnėn."

ISORINIAI ŽENKLAI

"Herald" žymi vidinius ženklus. Bet yra ir išorinių reiškinijų. Kai ateina imperijų byrėjimo gadinė, nepavyksta tuomet naujų imperijų "lipdyti", kaip gabūs būtų politikai. Gera ir pamokinantį pavyzdį matėme kaip buvo Bizantijos imperijos byrėjimo laikais. Nei Vytautui, nei vėliau Jagallaičiams nepavyko imperijos sukurti, o buvo pajėgingos! Aukojo jėgas chimera ir pralaimėjo. Dabar gyvenam vis naujų ir tai mažų valstybių išsilaisvinimo laikus. Imperija savo ribose jungia kelias tautas. Tito nėra saugus dirbtiną Jugoslaviją. Naseris, norėjęs visas arabų gentis sujungti, pats išsigando komunistėjimo Irake. Kas mėgina imperijas kurti — pralaimi. Tokia yra dabartinė gadinė. Tautinis jausmas stiprėja ir kelia galvas.

NAUJAS BABELIO BOKŠTAS

Pradėję apie Iraką kalbėti, prisiminkim Babilono istoriją. Tai ten, dabartiniame Irake, žmonės sumanė, savo išdidumo pagavime, "aukščiau Dievo iškilti", ir ten Bokštą statė. Subyrėjo bokštas, susimaišė žmonių kalbos, vieni kitų nebegalėjo suprasti, išsisklaidė ir vietoje vienos, jėga jungiamos vals-

garbina. Kas tai reiškia? Tvarkoj?

VERGIJA IR TERORAS

Prieš šimtą metų vergija vakaruose panaikinta ne dėl planatorių "geros širdies ar žmoniškumo jausmų. Ne. Vergų darbas, mažai našus, negalėjo konkuruoti su laisvo darbininko darbo išdavomis. Sovietai vėl

Paminklas žuvusiems už Tėvynę — Sirvintuose

tybės, atsirado genčių ir tautų, tautelių, laisvės trokstančių.

Maskva aukščiau Dievo irgi kėlėsi, užsimojus iš bitynų žmogaus visagaliu valia skruzdėlyrus "kurti", kad savo visagalybę įrodytų. Likimas atvedė kaip tik dabar Kremlį į Iraką ir Babiloniją. Gal neužilgo pamatysim naują sąmyšį?

20-me bolševikų kongrese Nikita iškoneveikė Staliną (1956). Mažai laiko praslinko, 21-me Kruščiovas jau aukštai Staliną

bandė atnaujinti vergiją ir apsiriko. Teroras baugino žmones, tik trumpam laikui. Gal daugiau turėjo įtakos prigimtis pasyvių didžiųjų. Tarp kitų teroro išdavos buvo menkesnės. Be to, žmogus išnaudoja patyrimus, jis sugeba prisitaikyti prie sudarančių aplinkybių. Įpratusieji amžinojo baismėi gyventi — sunkiau įbauginami. Sako netiesą propagandistai - pacifistai, jog žmones nenori kovos ir net karo: vergiškas gyvenimas ne-

Grįžo iš JAV Frondizi

Š. m. vasario 2 d., pirmadienį, 20 val. Aerolineas Argentinas keturmotorinis lėktuvas, San Martin, vežęs iš JAV Respublikos prezidentą dr. A. Frondizi su žmona ir palydovais, nusileido Aeroparque aerodrome, Bs. As. Su reikiama pagarba buvo sutiktas kariuomenės dalinių, vyriausybės narių, aukštųjų tarnautojų ir gausios minios.

Prez. dr. A. Frondizi iš tarptautinio JAV aerodromo Miami išvyko vasario 1 d. 20.20 val. Pakėly buvo sustojęs Ekvadore ir Čilėj, kur susitiko ir kalbė-

josi su tų kraštų prezidentais.

Kaip žinome, prez. A. Frondizi JAV turėjo pasitarimus su vyriausybės asmenimis, gvildendamas politinius ir finansinius klausimus, su žymiausias bankų ir pramonės atstovais, garantuodamas kapitalo investavimą Argentinoj. Be to, aplankė keletą didžiųjų miestų.

Manoma, kad Argentinos ir JAV artimas bendradarbiavimas, ne tik sustiprins prekybinius didesnius ryšius, bet kartu, išiliejant naujiems kapitalams, išplės vietos pramonę ir pakels ekonominį lygį.

Sekančią dieną dr. Frondizi perėmė prezidento pareigas.

saldus; gal geriau ir saldžiau mirti. Pavergtieji karo nesibijo, ir tame yra jų GALYBĖ; tame yra jų viltys ir išsilaisvinimo galimybės. Kremlius suprantą ir bijosi. Be to, jis paniškai bijosi augančios Vakarų Vokietijos galybės. Dreba.

KELIONĖS

Kairas, Pekinas, Maskva bei Vašingtonas yra patraukiantieji "magnetai". Bet politiniai, teigiamai ir neigiamai įelektrizuoti ionai keliauja plačiomis orbitomis. Titas aplankė visą "neutralią" Aziją; Mikojanas — Šiaurės Ameriką ir Skandinaviją. Frondizi — JAV ir Pietų Ameriką. Kaire lankėsi garsusis amerikonas žurnalistas Alsop, Suvienytų Tautų Generalinis Sekretoris, Tarptautinio banko direktorius Black'as, Libano, Rytų Vokietijos ir Italijos premjerai. Ir tai Švenčių metų, kas visai nėra įprasta. Visas keliones aprašyti ir vietas neužtektų. Rodos, "tovariščiui" Mikojanui nevisai pavyko Amerikoje. Užtat Arturą sekė laimėjimai. Ispaniškai kalbant, angliškai kalbančius amerikiečius geriau įtikino, nei savo tautiečius. Bet senas yra posakis: "Nė ra pranašo savo Tėvynėje". Fanani, Italijos pirmininkas, po kelionės Egiptan, tapo expirmininku. Ir valstybės prezidentas turi vargo jam įpedinį rasti. Kas tai vyksta pasauly, kuriasi kokie tai iš "skraidančių ionų" nauji elementai. Budėkime. Geriau baikim laiku beprasmiškus tarpusavy ginčus ir ruoškimės prie Nepriklausomybės atstatymo. Žodžiu ir raštu mūsų tautos sunkią padėtį aiškinkime.

T. Daukantas

Fronidzi aplankys Boliviją

Respublikos prez. A. Frondizi š. m. vasario mėnesio pabaigoj aplankys Boliviją, kur to aplankymo svarbiausias motyvas yra — patvirtinti abišalį susitarimą del Rio Bermejo kanalizacijos ir pasimatyti su broliškos valstybės prezidentu dr. Hernan Siles Suazo.

Pranešama iš Londono, kad greitai laiku numatoma keturių didžiųjų valstybių — JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos užsienių reikalų ministerių konferencija.

J. SEROVAS - KREMLIAUS BUDELIS Nr. 1

(Tęsinys iš praeito nr.)

Kremlius už šį atliktą darbą Serovui buvo labai dėkingas ir 1947 m. jį atšaukė į Maskvą, paskirdamas MVD viceministru. Taigi, J. Serovo rankose jau susikongratavo MVD daliniai, tie daliniai, kurie priklausė Laurentijui Berijai, sukeldami piliečiams terorą, o valdantiems suteikdami saugumą.

Tuo laiku ypač sovietai buvo susirūpinę atstatyti sugriautą karo industrija, — fabrikus, kasyklas, hidroelektrines stotis ir kt., išnaudoti didžiulius žemės plotus ir t. t. Tam darbui panaudojo įvairių kraštų sugaudytus žmones, pasmerktus į priverčiamąjį darbo stovyklą. Serovo didžiulė budelių gauja, kuri skaitėsi aukštesnė už policiją, padėjo visa tai kuo geriausiai įvykdyti.

2-jo Didžiojo karo metu Sov. S-goj apseita be didesnių aukštųjų pareigūnų valymų. Po karo — Stalinas panoro atsikratyti atrimiausiųjų savo bendradarbių — Berijos, Malenkovo, Kriuščiovo ir Molotovo. Serovas tuoj sudarė 9 žinioms Kremliaus gydytojams teisma, kad šie norėję nužudyti aukštuosius valdžios ir partijos pareigūnus. Ta byla Stalinas norėjo parodyti visuomenei, kad Sovietų S-goj atrasta didžiulė "konspiracija" prieš jį patį, nukrypimai prieš partiją, ir reikalavo kuo greičiausiai tai užgniaužti. Į nemalonę turėjo patekti visa eilė asmenų.

Bet štai, 1953 m. kovo mėn. 3 d. miršta Stalinas. Oficialiai buvo pranešta, kad mirė natūralia mirtimi. Bet daugelis diplomatų iš Maskvos savo vyriausybės pranešė, kad Stalinas buvo pagalve uždušintas.

Atsiradus Kremliuje naujiems ponams, Serovas laviruoja. Jis turi planus — nuo jų neatsisako, bet staiga pasuka į Kriuščiovo pusę. Ir pradeda savo planą vykdyti — išmesti iš Kremliaus naujuosius šeimininkus.

Pirmasis taikymo taškas — Laurentijus Berija, Slaptosios policijos viršininkas. Šis 1953 m. birželio 26 d. buvo pakviestas į

vieną artimųjų pokylį, suimtas, uždarytas į kalėjimą ir nužudytas. Jo mirtį 1956 m. Kriuščiovas patvirtino Prancūzų min. p-kui Guy Mollet, kai šis buvo Kremliuj. Per iškeltas vaišes tarė Mollet'ui:

— Pasakysiu jums vieną dalyką, draugas Mollet. Kedėj, kurioj jūs sėdit, anksčiau priklausė Berijai, kurį mes kulipka atsikratėme.

Kas tie "mes"? Tą birželio naktį, kai suėmė Beriją, puotoj dalyvavo Kriuščiovas, Malenkovas, Žukovas ir... Serovas.

Per šias gi vaišes Kriuščiovas buvo labai geros nuotaikos ir pilstė votką.

Po trumpo laiko J. Serovas vėl gavo Lenino ordeną ir pakeltas į ministerius.

1955 m. pasaulis turėjo progos pamatyti tą Kremliaus budelį Nr. 1., nes pastarasis lydėjo Bulganiną ir Kriuščiova kelionėje po Aziją. Kai prisiartindavo prie jų korespondentai, Serovas, sugniaužęs kumščiais, šal tai išskaidavo pavaldiniams — saugotojams juos nuvaryti į šalį. O bekalbiam Kriuščioviui, jei pritrūkdavo žodžių, Serovas tuoj atsistodavo prie jo už nugaros ir šnabzdėdavo į ausį.

Kaip žinome, po Vengrijos įvykių tuoj kilo neramumai Artimuose Rytuose, kur pasireiškė vėl Serovo išdavikiškoji ranka. Jis 1957 m. liepos mėn. buvo nuvykęs į Damaską ir sukėlė Sirijoje karinį "pučą". Atsiekti šiam tikslui išėikvojo didžiules pinigų sumas, ir savo pasiekė.

Pagaliau, rusų "Sputnikai"... Čia skaitoma taip pat nemažas Serovo nuopelnas. Jo surinkti vokiečių mokslininkai dirbo Sovietų S-goj raketas ir išmokino to darbo sovietus. Ir kas svarbiausia — su "Sputnikų" pasirodymu krito maršalas Žukovas, kuris pervertino savo galią ir nedavertino Serovo "špionažo" rusų kariuomenėj.

Serovas triumfo. Ar ilgai triumfos dar, parodys artimiausioji ateitis.

Laisvai vertė A. K-as.

Pagyry puodai Komunistų kongrese

Prasidėjusiam š. m. sausio 27 d. Komunistų kongrese Maskvoje, kalbėjo visi įžymesnieji Sovietų S-gos komunistiniai vadeivos, pradėdant Kriuščiovu, Gromyku, Mikojanu ir kitais. Visi jie gyrėsi didžiuliais Sovietų S-gos laimėjimais, pasišovė greitu laiku ne tik pavyti Vakarus, bet net pralenkti visose srityse ir grasino, kaip paprastai, Vakarams, kam pastarieji neklauso Sovietų.

Taip, Sovietų S-gos vadeivos savo gyvenime jau didesnių laimėjimų negali norėti. Užėmę žymiausias vietas, nebežino kur ir kaip kelti puotas ir kaip gyventi. Tuo tarpu gi toj "Darbininkų valstybėj" darbininkas yra beteisis, plikas, alkanas, net nuo galvos skaudėjimų tablečių prašo iš keikiamų Vakarų prisijusti.

PASTERNAKO ROMANAS SULAUŽE TAIKOS SUTARTI

MASKVA, gruodžio 16. — Pravda stipriai užsipuolė Suomiją, sakydama, kad Suomija išspausdindama Pasternako romaną Doktoras Živago, sulaužė tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos pasirašytą taikos sutartį.

SOVIETU ŠNIPAI AMERIKOJ VEIKIA

Sovietų Rusija neseniai skelbė, kad Amerika "nuslėpusi" kai kuriuos savo atominius bandymus Pacifiko salose. Rusai tikrai atspėjo kai kuriuos Amerikos nepaskelbtus sprogdimus, bet jie atspėjo ne todėl, kad jų sekimo instrumentai būtų geri, bet dėl šnipų veikimo.

Toki įtarimą skelbia Atominės Energijos Komisijos kai kurie pareigūnai ir karo vyresnės žmonės. Amerika irgi visokiais instrumentais sekė Pacifiko sprogdimus ir žino, kuriuos jų galima buvo susekti su instrumentais, ir kuriuos ne. Bet rusai apie visus sprogdimus turėjo žinių, iš ko seka, kad jie turi šnipų, kurie juos informuoja.

RAKETOS Į KOREJĄ

Jung. Tautų komanda skelbia, kad į Pietų Korėją atgabentos Matador tipo vairuojamos raketos su atomo sviediniais.

Stato 18 tarplanetinių laivų

JAV vyriausybė užsakė, kaip pranešė dr. Keith Glenman, pastatyti 18 tarplanetinių laivų, kuriuose galėtų skristi ir žmogus. Tam reikalui daugiausia bus panaudota raketos "Jupiter" ir "Atlas".

Greitu laivu JAV paleis raketą, praeinančią arti mėnulio.

• *Hang Kong.* Britų diplomatai turi žinių, kad 1950 m. pas vietus pabėgęs anglų specialistas Bruno Pontecorvo yra Kinijoje ir padeda kinams atominės bombos gamyboje.

• (E) *Iš Frankfurto dingo* neseniai iš Sovietų Sąjungos atbėgęs ir asylio teisės paprašęs rusų rašytojas Aleksandras Čeivilis (buv. Stalino premijos laureatas). Prieš pat dingimą su juo kalbėjęs rusų kalba du nežinomi asmenys, kaip pranešė "Frankfurter Allgemeine Zeitung".

bui į San Francisco. Calif., kur kartu su savo šeima ir išvyko gyventi.

Popierinės Sovietų Konstitucijos minėjimas

• *Popierinės Sovietų* "konstitucijos" diena paminėti Lietuvoje darbininkai gruodžio 5 d. daugkur buvo suvaryti į "masinius mitingus". Buvo skaitomos paskaitos apie "demokratiškiausią pasaulyje įstatymą", kaip pranešė Vilniaus radijas.

• (E) *Gudiją jungia su Pabaltijo respublikomis.* Jau kuris laikas Sovietai stengiasi Gudiją (jū vadinama "Baltarusija") jungti su Pabaltijo respublikomis. Pavyzdžiui, šiais metais įvyksiančiame IV-me Pabaltijo teatriniame festivalyje be Lietuvos, Latvijos ir Estijos dalyvaus ir Gudija. Gruodžio pabaigoje Minske tuo reikalu buvo žitinkamų pareigūnų pasitarimas. Tai jau ne pirmas atsitikimas, kad Gudija įjungiamą į Pabaltijo respublikų šeimą.

• (E) *Vilkų medžioklės Lietuvoje.* Padaugėjęs vilkų skaičiui, pagyvėjo ir vilkų medžioklė. Vilkų gaujos arba atskiri

vilkai pasirodė eilėje įvairių rajonų miškuose.

• (E) *Iš Lietuvos pradėjo eksportuoti turbo siurblius.* Kauno "Pergalės" gamykloje sausio pradžioje baigtas montuoti pirmas toks siurblys eksportui (į Bulgariją). Tokie siurbliai naudojami elektrinių katilinėse. Toliau turbininiai siurbliai bus eksportuojami į Kiniją ir Turkiją.

• (E) *Maskva siekė su Vašingtonu susitarti* dvišaliu būdu, paliekant nuošaliai kitas valstybes. Taip JAV-se aiškina mos ir Sov. Sąjungos min. p-ko pavaduotojo Mikojanovo pastangos, besilankant Amerikoje. Jis norėjo būtinai suvesti prezidentą Eisenhowerį ir Kriuščiova prie vieno stalo. Mikojanas pakvietė JAV viceprezidentą Nixoną į Sovietų Sąjungą. Mikojanui bekeliaujant po Ameriką, kai kur jį pasitiko demonstrantai su antisovietiniais šūkiais.

Iš Lietuvos pogrindžio į Sibirą ir atgal

(Tęsinys iš praeito nr.)

Ką pasakojo apie Kengyro tragediją

Štai ką pasakojo vėliau sutikti draugai apie Kengyro tragediją.

Kadangi neramumai nesiliovė ir čekistai žinojo, kad tai kalinių vieningumo pasėka, į stovyklą atvežė virš 400 kriminalinių kalinių grupę. Administracija gerai suprato, kad juos atvežus stovyklos viduje santykiai tarp politinių ir kriminalinių kalinių bus įtempti, kils mušynės ar piautynės, ir tokiu būdu kaliniai neturės laiko apie išorinį priešą galvoti. Tačiau jie apsiriko, nors ir iš pradžių ir atrodė, kad čekistų viltys pasiteisins.

Kriminalistai, vos tik atvykę, apsigovė, bet politiniai kaliniai vagis primušė ir vagystės liovėsi, nes eiti į atvirą kovą vagys bijojo. Padėtis paastrėjo po to, kai dalis politinių rusų pradėjo draugauti su kriminalistais, nors ir tai dar nebuvo pavojinga. Matydami, kad zonos viduje nebus įmanoma įvesti savo režimą, kriminalistai visą veiklą nukreipė kitur. Patekti į moterų zoną buvo įmanoma, nes ugnies linijų tarp stovyklų nebuvo, tačiau reikėjo perlpti per tris apie 6 metrų aukščio tvoras. Kriminalistams tai nebuvo kliūtis. Jie mažomis grupėmis prasiiverždavo į moterų zoną, o ten juos paprastai pagaudavo prižiūrėtojai ir uždarinėdavo į kamerą.

Gegužės mėn. nemaža grupė prasiveržė į moterų zoną ir pradėjo prievartauti. Į zoną įvedė kareivius, kurie mėgino kriminalistus sugaudyti ir uždaryti į kalėjimą. Neapsieita ir be mušimų. Tada keli iš jų grįžo atgal į III-ją zoną pranešė likusiems, kad čekistai pas moteris muša draugus. Per tvoras pasiėjo pastiprinimai. Kareiviai išlektė ir kriminalistai pasijautė padėties viešpačiais.

Tuo tarpu politiniams kaliniams baigėsi kantrybė, bežiūrėję į tuos įvykius; be to, moterų šaukėsi pagalbos. Ilgai nelaukę, politiniai kaliniai išgrilo-

vė tvoras, suėjo į moterų zoną ir sugaudė kriminalistus, uždarė juos į atskirą baraką.

Atvykus stovyklos viršininkams, kaliniai jų prašė išvežti kriminalistus ir sekmačieniais duoti laisvą judėjimą tarp visų trijų zonų. Čekistai prižadėjo viską padaryti ir įsakė išieiti redelsiant į darbą. Kaliniai paklausė, išskyrus nedidelę grupę, sugrįžo į savo zonas ir išėjo į darbą. Po to čekistai ėmėsi priemonių. Operatyvinio skyriaus viršininkas Bieľajevas su būriu ginkluotų kareivių įėjo į moterų zoną ir šaudė ten likusius vyrus. Gana netiksliais duomenimis, buvo nužudytas 18 kalinių. Nušautuosius kareiviai vilko į draudžiamą zoną ir ten fotografavo, norėdami sudaryti vaizdą, kad kaliniai mėginę pabėgti. Dar prieš sugrįžtant kaliniams iš darbo tarp visų trijų zonų pravedė ugnies liniją ir pastatė budelėse sustiprintas sargybas.

Kaliniai puola komendantūrą

Vakare, kai kalinius parvedė iš darbo, jau buvo pasklidusi žinia apie nušautuosius ir visi pamatė, kad tvoros tarp stovyklų saugojamos. Tai kalinius dar labiau sujaukino.

Kaliniai abiejose vyrų zonose užpuolė komendantūrą ir griežėsi ardyti tvoras, skiriančias stovyklas. Sargyba atidarė ugnį. Nežiūrint šūvių, tvoros buvo išardytos, ir visos trys stovyklos susijungė. Ardymo metu aukų buvo, tačiau didesnio žuvusiųjų skaičiaus išvengta dėka to, kad kaliniai prižiūrėtojas ir plieninės ūkio kiemo duris panaudojo vietoj skydų. Stovykloms susijungus, sargyba ugnį nutraukė, o kaliniai iškėlė juodas gedulo vėliavas. Vėliau palaidojo žuvusius.

Siekiant palaikyti tvarką ir centralizuoti kalinių reikalavimus, įsisteigė sukilimo komitetas, kuriam vadovavo rusų pulk. Kuznecovas. Komitete buvo ir vienas lietuvis. Stovykla turėjo pakankamas maisto produktų atsargas, nes ūkio kieme buvo įrengti centraliniai maisto sandėliai, o ir vandens užteko. Va-

(Perkelta į 6 pusl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

ANGLIJA

• *Lietuvių Sodyboje* norima sukongratuoti lietuvių senelius pensininkus. Tokių Sodyboje jau yra apsigyvenusių. Jie gauna pensiją ir dar valdžios pašalpą, tad gali nesunkiai pragyventi.

VOKIETIJA

• *Vokietijos Krašto* valdyba perkeliama į Huettenfeldą nuo 1959 m. sausio 1 d. Adresas bus: Litauische Zentralkomitee, (16) Huettenfeld, beim Lampertheim.

• *Tėv. Alfonsas Bernatonis*, Europoj pasilikusių lietuvių katalikų sielovados tvarkytojas, šiuo metu yra JAV ir aplanko įvairias lietuvių kolonijas.

• *Vokietijoje* dar yra apie 7,000 lietuvių, kurių 1,200 dirba. Visi kiti yra vaikai, seneliai ligonys ir gyvena iš vokiečių pašalpos. Apie 70% dirbančiųjų

dirba pas amerikonus. Yra gana išsiskirstę po visą kraštą.

• *Vasario 16 d. gimnazijoje* yra 128 mok., kurių 90 arba neturi vieno ar abiejų tėvų, arba jų tėvai yra ligonys.

PRANCŪZIJA

PARYŽIUS
Praeitų 1958 metų pabaigoje įvykusiame Prancūzijos L. B. Tarybos posėdyje išrinkta nauja Krašto Val-ba, kurią sudaro: pirm. — kun. J. Petrošius, vicepirm. — Petras Klimas, jr., ir sekr. — Ričardas Bačkis.

Į Revizijos Komisiją išrinkti: min. Ed. Turauskas, B. Venskuvienė ir O. Peruche-Gecaitė.

UNGT. AMER. VALST.

• *Inž. D. Namikas*, prieš porą metų iš Argentinos nuvykęs į Los Angeles, už savo išradinų darbus gavo vyriausiojo inžinieriaus titulą ir kompanijos buvo perkeltas svarbiu dar-

Sekmadienio Dienčiai

S. MATULIS, MIC

Naujas Vyskupas Andrius Katkoff, MIC

Šventasis Tėvas Jonas XXIII jau pirmoje viešoje prakalboje išreiškė savo gilų susirūpinimą ir troškimą, kad atsiskyrėliai nuo Apaštaly Sosto kuo greičiau sugrįžtų į savo protėvių mokslu ir dorybėmis nušviestus katalikybės namus. Savo rūpestį Šv. Tėvas greit patvirtino veiksmais. Tarp kitko 1958 m. lapkričio 2 d. Vatikano dienraštis paskelbė, kad popiežius Jonas XXIII rytų apeigų tituliariniu Nauplijos Vyskupu paskyrė marijoną kunigą Andrių Katkoff. Jis bus arkivyskupo Aleksandro Evreinoff, gyvenančio Romoje, pagelbininkas.

Naujasis vyskupas kilimo yra rusas, gimęs 1916 m. spalio 23 dieną Irkutsk, Siberyje, gydytojo šeimoje. Visa šeima 1920 m. pasitraukė į Mandžūriją. Sūnus Apolonas - Andrius, baigęs pradinę mokyklą, įstojo į Harbino vid. m-lą. Įpusėjęs antrą klasę, 1930 m. perėjo į vietinę marijonų vedamą gimnaziją-kolegiją. 1933 m. keliolika šios gimnazijos mokinių tėvams sutinkant, tapo katalikai. Jų tarpe ir Apolonas Katkoff nuo to laiko gaudamas Andriaus vardą. 1937 m. baigė marijonų gimnaziją ir tų pačių metų gegužės 13 d., reikšmingame Fatimos Marijos apsišvišimo dvidešimtmetėje, įstojo į marijonų vienuoliją. Harbine tuo laiku darbavosi ir trys lietuviai marijonai.

Sekančiais metais gruodžio 4 d. Andrius padarė pirmuosius vienuoliškus įžadus, o 1939 m. pavasarį atvyko Romon studijuoti filosofijos ir teologijos. Tą vasarą su kitu tautiečiu marijonu iš Harbino praleido Lietu-

voje, abu pramokdami lietuviškai. Karui prasidėjus vos begalėjo grįžti į Romą. Čia Angelicum universitete per 6 metus (1939-1945) baigė filosofiją bakalauru laipsniu, o teologijoje gavo licenciatą. Subdiakonu įšventintas 1942 m. spalio 7 d., Marijos rožinio šventėje. Šven-

Vatikanas. Šv. Petro Bazilika ir dešinėje Popiežiaus rūmai

tino vysk. Petras Pranas Būčys M.I.C. Romos marijonų koplyčioje. Sekančių metų spalio 3 d., šv. Teresėlės Kūdikielio Jėzaus, misijų globėjos, šventėje vysk. A. Evreinoff šv. Antano bažnyčioje suteikė diakono ir 1944 m. liepos 30 d. kunigystės šventimus. Sekančią dieną marijonų koplyčioje jis ir jo tautietis kun. Jurgis Briancianinoff MIC, atlaikė rytų apeigomis pirmas šv. Mišias. Drauge su jais rytietiškomis apeigomis Mišias laikė ir vysk. P. Būčys, ypatingas primicijantų bei kitų rytų apeigų marijonų ir pasauliečių ka-

talikų globėjas.

Jaunasis kun. Andrius 1945 - 1948 m. gilino mokslus Romos Rytų Institute ir gavo licenciatą laipsnį. Pokario metų, dar studijuodamas, ėmėsi savo tautiečių, kurių buvo apstu įvairiose Italijos stovyklose, sielovado ir šalpos darbo. Ypatingai daug jėgų pašventė 1947-1950 m., teikdamas tiems vargdieniams visokią pagalbą. Nuo 1950 metų kovo mėnesio iki sekančių metų galo tą patį darbą tęsė Anglijoje, o po to per išėjus 8 metus Australijoje, nes ten užplūdo daug tautiečių iš Kinijos.

Vienuolinio gyvenimo ir apaštalavimo reikalais laikinai šiemet buvo išvykęs į Šiaurės Ameriką, kur aplankė marijonų ir

Lietuvos Pasiuntinybės prie Šv. Sosto pranešimas

Pirmieji sunkumai, kuriuos Lietuvos Pasiuntinybei teko pajusti iškilo, kai lapkričio mėnesio buvo gautas pranešimas, kad nuo lapkričio mėnesio 20 dienos prie Šventojo Sosto akredituotų misijų šefai galės prašyti audiencijos pas Šv. Tėvą ir įteikti Jam naujus kredencialus.

Ministeris S. Girdvainis tuojau ėmėsi žingsnių padėčiai išaiškinti ir tuo tikslu turėjo visą eilę pasikalbėjimų su aukštąsiais Vatikano pareigūnais.

Tuo laiku buvo taip pat paruošta plati ir išsami dokumentacija apie Lietuvos okupaciją, Lietuvos padėtį tarptautinėje plotmėje ir Lietuvos diplomatines bei konsulinines atstovybes kituose kraštuose, kartu prašant palikti galioje senus kredencialus.

Padėtis pasunkėjo gruodžio mėnesio antroje pusėje, kai Pasiuntinybė nebegavo kvietimo į Popiežiaus laikomas Bernelių Mišias. Šitas faktas, kaip jau yra žinoma, buvo iškeltas gausių spaudos agentūrų ir tuojau pasisklido po pasaulį, sukeldamas gyvą atgarsį ne tikai lietuviškoje visuomenėje bet ir pas svetimšalius.

Pasiuntinybės akcija buvo energingai tęsiama raštu ir žodžiu panaudojant visus turimus ir tinkamus kontaktus. Pažymėtina, kad nors min. Girdvainis ir negavo kvietimo pareikšti Šv. Tėvui Naujųjų Metų sveikimus, Pasiuntinybės ryšiai su Valstybės Sekretariatu nei

darbuotis eiliniu Kristaus kariu, ypač tarp vargdienių.

Vyskupas Andrius Katkoff, po Dievo Tarno arkiv. Jurgio Matulaičio MIC, arkiv. Pr. Karvičiaus MIC ir vyskupo P. Būčio MIC, kuriems nuoširdžiai rūpėjo rytiečių reikalai, yra ketvirtas marijonas vyskupas. Jis buvo kosekruotas Romoje gruodžio 21 d.

Naujasis vyskupas su lietuvišiais palaiko artimus, nuoširdžius santykius.

vienu momentu nebuvo nutrūkę ir kad tiek ministeris, tiek Pasiuntinybės sekretorius buvo visuomet atitinkamų Vatikano staigų priimami.

Paskutinis ministerio Girdvainio atsilankymas minėtose staigose įvyko gruodžio mėn. 28 dieną. Gi sausio mėn. 3 d. Šv.

Sostas atsiuntė Pasiuntinybei raštą, kuriame buvo pažymėta, jog Pasiuntinybė liks įrašyta į diplomatinį sąrašą, tačiau turės būti vedama "reikalų valdytojo" (pranc. gérant de affaires). Sausio mėn. 5 d. Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" išidėjo straipsnį, kuriame buvo pakartoti svarbiausieji minėtojo rašto punktai, pabrėžiant, jog reikalas buvo sutvarkytas eirant tarptautinės teisės normomis. Į gautąjį raštą buvo atsakyta sausio mėn. 7 d., pranešant jog Pasiuntinybė bus valdoma Igaliojo Ministerio Stasio Girdvainio ir kad jos diplomatinis personalas palieka kaip buvęs.

Tenka pridurti, kad p. Stasys Girdvainis lieka Igalioju ministru, nes tai yra Lietuvos Vyriausybės suteiktas asmeninis titulas, kuris nebūtinai rišasi su einamomis pareigomis. Pilnas titulas, todėl, bus ateityje: p. S. Girdvainis, Igaliojus Ministeris, Lietuvos Pasiuntinybės prie Šv. Sosto reikalų valdytojas.

* * *
• Dr. P. Jatulis, prie Vatikano radijo dirbęs lietuvis kunigas, ruošia spaudai kelis toms Bažnyčios tėvų raštų įdomesnių ištraukų.

1958 metais Panevėžio vyskupijoje mirė šeši kunigai, jų tarpe Nakas, Norkus, Kirlys, Vencus. Į 6 mirusiųjų vietą atėjo dirbti du 1959 metais įšventinti kunigai.

Buvęs Panevėžio vyskupo a. a. Kazimiero Paltaroko kūrijos kancleris, kan. Vlad. Butvila prieš porą metų grįžęs paralyžuotas iš Sibiro, š. metų sausio mėn. pradžioje neteko sąmonės; sausio 8 d. jis dar buvo gyvas.

Ats. Pulk. J. PETRUITIS

I-jo Didžiojo karo pabaiga ir Lietuva

I-jo Didžiojo karo pabaigoje 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvą Nepriklausoma valstybe.

Vokiečių vyriausybei nors šis mūsų tautos Tarybos pareiškimas nepatiko, bet jis jai buvo reikalingas, nes atitiko momentą. Jei toks pareiškimas būtų pasirodęs vienais metais ankščiau, jis jiems jokios vertės nebūtų turėjęs. Dabar gi vokiečių vyriausybė, gerai suprasdama visų kariuomenių tautų dvasią, pirmoji pradėjo lošti korta; jai pačiai dabar buvo labai svarbu atsistoti prie taikos derybų stalo su "tautų apsisprendimo teise"; tai buvo vienintelis Vokiečiai belikęs išsigelbėjimas.

Todėl Vokietijos imperatorius Vilhelmas, nieko nelaukdamas, 1918 m. kovo 23 d. pasirašė manifestą, kuriuo pripažino Lietuvą nepriklausoma valstybe su tam tikromis sąlygomis. Tarybos pirmininkas A. Smetona telegrama padėjo imperatoriui už tai, kad "galingoji Vokiečių imperija pirmoji iš visų valstybių pripažino Lietuvos Nepriklausomybę".

Imperatorius Vilhelmas tą patį dieną į padėką atsakė tokia telegrama:

"Aš jums, Tamstai, Pone Prezidentė, ir Lietuvos delegacijos nariams siunčiu mano dėkingumo pareiškimą už telegramą, kuri man buvo atsiųsta sąrašy su Lietuvos Valstybės Nepriklausomybės pripažinimu. Aš esu laimingas tuo, kad mano kariuomenės triumfinis žygis atvadavo Lietuvą ir leido atstatyti ją, kaip laisvą ir nepriklausomą valstybę. Aš turiu gilų įsitikinimą, kad Lietuva, kaip valstybė, veikliai plėsis, ir kad tvirti santykiai, kurie privalo nuo šio laiko susidaryti tarp Lietuvos ir Vokiečių imperijos, garantuos ir aktyvins šį plėtojimąsi.

Imperatorius Vilhelmas"
Tai buvo tik gražūs žodžiai, kuriais vokiečių vyriausybė norėjo pasirodyti savo priešams, bet nei pažadėtos paramos, nei nepriklausomybės, kol pati vokiečių monarchija nesugriuvo, nedavė.

* * *
1918 m. lapkričio mėn. vokiečių monarchija sugriuvo; prasidėjo anarchija. Gruodžio mėn. pradžioje vokiečių respublikos vyriausybė kreipėsi į JAV prezidentą Vilsoną, prašydama tarpininkauti taikos derybose. Anglija sutiko pradėti derybas Vilsono 14 punktų pagrindu; Pran-

cūzija sutiko nenoromis, nes gen. Fochas būtų norėjęs pradėti taikos derybas, tik nužygiavęs per Berlyną į Maskvą.

Prez. Vilsonas 1918 m. gruodžio 13 d. atvažiavo Paryžių. Taikos derybos prasidėjo 1919 m. sausio 18 d. 27 tautos atsiuntė savo oficialius atstovus. Sykiu su jais taikos derybose dalyvavo ir dviejų naujai kūriamų valstybių atstovai, būtent, Čekoslovakijos ir Lenkijos. Tiesa, dar buvo ir Hedžaso pakviesti atstovai. Kitų mažų valstybių atstovų visiškai nebuvo, nes niekas apie jas nieko ir žinoti nenorėjo. Taip pat ir iš Centrinų valstybių niekas neturėjo teisės važiuoti į Prancūziją. Tai buvo ne paprastai didelė konferencija, teisingiau pasakius, milžiniškas karo teismas. Tačiau tikrais teisėjais buvo tik trys asmenys: Vilsonas, Clemenceau ir Lloyd George'as.

Kai jau buvo sudarytas taikos sutarties projektas, Clemenceau pasiuntė į Berlyną pakvietimą atsiųsti delegaciją taikos sutarčiai pasirašyti. Delegacija atvyko ir 1919 m. birželio 28 dieną pasirašė pagaminimą sutartį Versalyje.

* * *
Versalio taikos sutartimi buvo sumanyta, kaip žinome, sukurti labai stiprią, galingą Lenkiją tarp Rusijos ir Vokietijos. Tai

buvo prancūzų ir pačių lenkų svajonė. Lenkų atstovai, Dmowski su Paderevskiu, dėjo visas pastangas, kad Lenkijai būtų atiduotas visas šis pajūris nuo Dancigo įlankos, t. y. nuo Karaliaučiaus iki Rygos įlankos, nes čia esanti natūrali Lenkija. Jokios Lietuvos ir Latvijos niekad nesą buvę, o jei šį kraštą palikti atviru, tai jis gręstų lenkams.

Gal būtų ir pavykę šį prancūzų ir lenkų sumanymą įgyvendinti, tačiau Lloyd George'as griežtai pasipriešino atiduoti Lenkijai beveik visą Pabaltijo kraštą ir visą Rytų Prūsiją. Jis tik sutiko, kad Klaipėda laikinai pasiliktu Santarvininkų rąkose, kurį vėliau, aplinkybėms paašikėjus, galės būti prijungta prie Lenkijos. Lloyd George'as tada galvojo labai paprastai: jis nieko neturėjo prieš Lenkijos įsikūrimą, bet jam nepatiko per daug didelis Prancūzijos įsigalėjimas Europoje. Vokietija jau buvo pakankamai nusilpninta ir iš jos pusės jis jau nebematė jokio pavojaus Britų imperijai. Už tat jis ir stengėsi, kad lenkams nebūtų atiduodamos tos sritys, kuriose jie nesudaro gyventojų daugumo. Jam nelabai berūpėjo ir reparacijos, jam svarbiausia buvo tai, kad liko sunaikintas Vokietijos laivynas ir kad Vokietija liko pašalinta iš vandenų ir kolonijų.

Iš Lietuvos, žinoma, niekas neįstengė derybose dalyvauti net kaip stebėtojai. Paryžiuje buvo susidarę lietuvių informacijų biurai, kuriuose atsitiktinai dirbo keletas lietuvių studentų ir šiaip žinomų mums asmenų: Vilimas, Galvanuskas, Milašius, Gabrys ir kiti. Vazinėjo į Paryžių dar ir prof. Voldemaras, prof. Čepinskis, bet ir iš jų važinėjimo maža tebuvo naudos. Tiesa, ten nieko ir nebuvo galima padaryti, nes nei Clemenceau, nei Lloyd George'as, nei Vilsonas nieko neprišileido ir nė su kuo nenorėjo kalbėti.

Tokių būdu Lietuvai nieko nepadėjo nei "tautų apsisprendimo teisė", nei Versalio taikos konferencijos pagimdyta Tautų Sąjunga, nei Versalio taikos sutartis. Jei Lietuva tapo nepriklausoma valstybe, tai tik lietuvių tautos pasiryžimo dėka. Mūsų tautos vyrų 1918 m. vasario 16 d. drąsiai paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe. Bet to dar buvo maža. Reikėjo apginti jos nepriklausomybę. Tuo tikslu renkasi savanorių būriai, organizuojasi kariuomenė ir pradeda ginti jos nepriklausomybę. 1919 m. išveja bolševikus iš Lietuvos teritorijos, tą patį metų gale sumuža ir bermontininkus, o vėliau ir lenkus. Lietuva darosi žinoma, dabar jau pradeda su ja skaitytis.

Mokslas - MENAS - Literatūra

J. GOBIS

BALYS SRUOGA RUSŲ KALBA

1958 metų gale Vilniuje išėjo rusų vertime mirusio rašytojo profesoriaus Balio Sruogos "Dievų miškas" ("Les bogov"). Šios knygos išleista 75.000 egzempliorių ir iš R. Šarmaičio įvado numanu, kad ši Stuthofo kaceto atsiminimų knyga bus verčiama į kitas kalbas, kad Vakarų pasaulis dar vieno liudytojo išklau sytų, kaip fašistai, "milionierių inspiruojami" žvėriškai elgėsi su Hitlerio politikos oponentais. "Dievų miškas" yra gan didelė knyga 487 psl., parašyta įdomiai patraukliai ir iš tiesų verta išvertimo į didžiasias kalbas. Įdomu, kad Balys Sruoga savo "Dievų miške" nevartoja nei komunistiško, nei rusofilsko padažo ir net rodo simpatijų anglosaksams; šita "trūkuma" stengiasi pataisyti R. Šarmaičio, kuris šios knygos autoriui prikiša "pasaulėžiūros ribotumą" ir pats savo

įvade atatinkamai pagiria rusus ir komunizmą ir pasmerkia Vakarų milionierius. Skaitydami šią knygą rusai pastebės, kad esesmanai — tai juk vokiški, hitleriški čekistai ir kad žiaurumo, nužmogėjimo atžvilgiu tarp komunistų ir vokiečių nacionalistų esminio skirtumo nėra. Balys Sruoga šioje knygoje aiškiai parodo, kad hitlerinio koncentracijos lagerio ir viršininkai buvo bedieviai ir persekiojo religiją kalinių gyvenime. Jie darė lygiai tą patį, ką darė ir tebedaro bolševikų gulagų (kacetų) viršininkai. Taigi bolševikų ir hitlerininkų moralinis nužmogėjimas kilo ne iš "milionierių ir monopolistų" inspiracijos, bet iš nuoseklaus ateisto psichologijos. Pažymėtina, kad Balys Sruoga šioje knygoje neslepia savo meilės Lietuvai.

* * *

O. MILAŠIAUS SUKAKTIS

1959 m. kovo 2 d. sukanka 20 metų, kai mirė lietuvių poetas rašytojas, vienas garsiųjų Prancūzijos poetų rašytojų, O. V. de L. Milašius-Milosz. Jis buvo pirmasis Lietuvos atstovas Paryžiuje nuo 1920. XII. 1 iki 1925. VII. 1, kada jį pakeitė p. P. Klimas, buv. Lietuvos Ministeris Paryžiuje. Nuo tos datos Milašius buvo paskirtas reziduojančiu ministru Paryžiuje ir garbės patarėju. Tose pareigose jis išbuvo iki savo mirties. Jis yra palaidotas Fontainebleau, 60 km. nuo Paryžiaus, kapinėse.

Jo vardas, kaip rašytojo ir poeto nuolat kyla Prancūzijoje ir visame pasaulyje. Iki šiol trys lietuviai yra parašę literatūrinės studijas apie jį, būtent: dr.

J. Grinius, dr. G. Židonytė-Vebrienė ir dr. A. Šlepetytė (pastaroji JAV tezę apgynė). Šiuo metu tezes apie jį rašo vienas studentas amerikonas, du prancūzai ir šiaip mokslo studijas apie jį rašo dar prancūzai.

Jo mirties sukaktis numatyta paminėti pamaldomis, iškilmingu aktu ir per Prancūzijos radiofoną. Jo veikalų leidėjas dar rengia išleisti apie jį specialų žurnalo "Les Lettres" numerį, skirtą jam pagerbti.

Lietuvos Atstovas Prancūzijoje kontakte su prancūzais Milašiaus draugais ėmėsi iniciatyvos sudaryti specialų komitetą Milašių pagerbti, tikėdami, kad visi lietuviai prie to prisidės.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dail. Gailius Pranas suruošė kartu su kitais menininkais savo darbų parodą Paryžiuje. Paroda buvo "Bellechasse" galerijoje nuo lapkričio 7 iki 30.

• Skulptorius Ant. Mončys per Kalėdų šventes suruošė parodą Monte-Carlo. Šią parodą globojo Monako princas.

• Dail. Vyt. Kasiulis šiemet surengė savo darbų parodą Ženevoje, "Connaitre" galerijoje, kuri tęsėsi nuo spalio 10 iki 25. Šveicarų meno kritikai aukštai įvertino jo paveikslus.

• Dail. Adolfo Valeškos bažnytinio meno studiją 19 East tai lanko įvairios studentų ekskursijos susipažinti su vitražų menu.

Indijos kultūra yra pati seniausia. Jos kultūrinės tradicijos siekia ligi 5.000 metų. Indija yra 1.269,640 kvadratinių mylių ploto, jos plotis iš šiaurės į pietus yra 2.000 mylių.

IŠEIS IGNO ŠEINIŲS NOVELIŲ RINKINYS
"Lietuvių Dienų" leidykla 1959 metais išleis rašytojo Igno Šeiniūso, šiuo metu gyvenančio Švedijoje, novelių rinkinį.

• J. Kralikausko romanas Šviesa lange — iš Kanados lietuvių naujakurių gyvenimo aukso kasyklose, kur vaizduojama vienos meilės istorija, priimtas spausdinti Nidos klubo.

JURGIO BALTRUŠAIČIO MIRTIES SUKAKTIS

Š. m. sausio mėnesį sukako 15 metų, kai Paryžiuje mirė Jurgis Baltrušaitis. Poetas, buvęs Lietuvos pasiuntinys Maskvoje.

Sveikatos padėtis Lietuvoje

Nors okupuotos Lietuvos valdžios organai yra užplanavę per keliolika metų visai įveikti džiova, padaryti ją buvusią, net visai išnykusia liga, tačiau ta liga sergančių ir mirstančių skaičius nerodo tendencijos mažėti. Tbc. sanatorijos perpildytos ir trūksta streptomicino. Įdomu, kad džiovininkų sanatorijų pacientai turi būti maitinami iš jų namiškių gaunamu maistu, taigi važiudamas į sanatoriją vežkis su savim maistą ir rūpinkis, kad tavo namiškiai nuolat siųstų tau maisto pakietus, kitaip sanatorijoje savo sveikatos ne tik nepataisysi, bet dar ją pabloginsi. Apilai imant, tarybinė Lietuvoj tokios sąlygos, jog jos Sveikatos ministerija jokiū būdu negalės įvykdyti savo planą — padaryti džiova "buvusia liga".

Betgi tai pačiai ministerijai su milicijos pagalba pavyko sumažinti venerinių ligų epidemiką plitimą: mat, gydytojai pareigoti apie kiekvieną veneriką pacientą pranešti milicijai, o milicija tuojau jį ieško to asmens, kuris užkrėtė gydytojų žinomą pacientą ir užkrėtėją ima nagan. Tarybų Lietuvoje prostitucija yra griežtai persekiojama ir taip pat persekiojami venerinių ligų platiniojai.

J. Gobis

VIDUTINIS AMŽIUS

Vidutinis žmogaus amžiaus ilgumas ne visuose kraštuose vienodas. Šiuo metu vidutinis žmogaus amžius Egipte yra 25 metai, Indijoje žemiau 30 metų, Sovietų Sąjungoje 40 metų, Belgijoje 56 metai, Anglijoje 60 metų, Jungtinėse Amerikos Valstybėse 64 metai. Vadinas, JAV žmogus geriau valgo, daugiau uždirba ir ilgiau gyvena.

Ats. pulk. J. PETRUITIS

SAVANORIAI ŽENGIA

PIRMŲJŲ KAUTYNIŲ ISPŪDIS

Gegužės 14 d. kariuomenės vadas įsakė pradėti bendrus karo veiksmus prieš bolševikus. Ligšiol atskirai veikusios dalys buvo suburtos ir suskirstytos į dvi grupes: į Panevėžio grupę ir į Ukmergės grupę. Panevėžio grupės sudėtinį įėjo atskiras Panevėžio batalijonas, 2-rojo pėst. pulko 3-čiasis batalijonas ir viena lengva baterija. Gegužės 14 d. gavome įsakymą žygiuoti į Ramygalą.

Niekuomet neužmiršime to gražaus, tylaus kvėpiančio gegužės vakaro. Šiandien mes pasijutome labai dideli, užaugę Mes — Lietuvos kariuomenė. Oganizuotai eisime kautis su Lietuvos priešininkais. Batalijono vadas Motiejūnas — Valevičius, aš ir Butkevičius drauge rašome pirmąjį žygio įsakymą. Sustatome kuopas žygio tvarkoj: 7, 8, 9 kuopa, kulkosvaidžių būrys ir batalijono gurguolė, trys lauko virtuvės su trimis vežimais. Aiškiname kareiviams, kad žygiuojant reikia tylėti, jei norima, kad mūsų nakties žygio nepastebėtų priešas. Siunčiame žvalgas, aiškiname jiems jų pareigas. Mums, karininkams, maionu kartoti darbą, kurį dar ne-

seniai dirbome rusų kariuomenėje, dabar jau savo, lietuvių kariuomenėje ir apie tuos darbus lietuviškai kalbėtis. Kareivių nuotaika ypatinga. Jiems viskas naujiena, ir kiekvienas pasakytas žodis daro nepaprastą ispūdį.

Žygiuojame. Tyki, švelni gegužės naktis. Nedainuojame, užtat lietuviškos lakštingalos mus lydi savo čiulbėjimu. Auštant atėjome į Ramygalą. Batalijono dalis sustatė aplink bažnyčios šventorių, po dideliais medžiais, poilsio. Priešaky miestelio išstatė pulko sargybas. Bolševikai visai arti. 14 ir 15 bolševikų pulkai stovi Upytė, Mikališkių, Padikonų, Baltezerės dvaruose, Eriškių ir Užkalnių kaimuose. Gegužės 17 d. atėjo į Ramygalą ir Panevėžio batalijonas, kuris susikoncentravo Ramygalos — Krekenavos rajone. Panevėžio batalijonas visais atžvilgiais buvo daug stipresnis už mūsų 2-rojo pėstininkų pulko 3-čiąjį batalijoną; turėjo šešias prityrusių karininkų vedamas pėstininkų kuopas, vieną kulkosvaidžių kuopą ir apie 150 raitų žvalgų. Be to, Panevėžio batalijonas jau buvo "krikštytas", nes, sykiu su 18 vokiečių pulko dalimis gegužės 3 d. išvijęs bolševikus, užėmė

Ukmergė.

Gegužės 17 d., vakare, gavome iš grupės štabo pirmąjį operatyvinį įsakymą. Visa Panevėžio grupė buvo padalinta į tris voras, paliekant kai kurias dalis grupės rezerve.

Tuo pat laiku Ukmergės grupė turėjo pradėti pulti priešą Troškūnų — Raguvos kryptimi.

Gegužės 18 d. 1 valandą — ne paprastai žavėjantis sekmdienio rytas. Dar tamsu. Kuopa jau paruošta kautynėms. Priešininkas nelabai toli — apie trys kilometrai nuo Ramygalos. Pasiųsti trys drąsesni vyrai žvalgyti. Praėjus kelioms minutėms sujudo ir visa kuopa į priekį.

Einame. Kuopa taip tykia slenka, kad, jeigu ne kulkosvaidžių vežimų barškėjimas, rodos, nieko negirdėtum. Porą kilometrų pažėjus, prasidėjo miškas. Nežiūrint, kad jau buvo pradėję švisti, miške pasidarė tamsiau. Savanoriai dar tyliau ėmė eiti. Kiekvienas tik stengiasi labiau įtemti klausą ir nepasilikti nuo vieno kito. Vargšai savanoriai — jie nežinojo, kad tas momentas, kada dar nesigirdi šūvių ir kulų zvimbimo, o tik jų laukiama, yra pats baisusis. Nežinojo jie, kad ir gerai kautynėse užgrūdintų senų karių nervai tokiu momentu esti pasitusiai įtempti. Pavojingiausias kariuomenės momentas — tai pirmų-

jų šūvių laukimas. Panika gali kilti dėl menkniekio.

Visai jau švinta. Baigiame išeiti iš miško. Tik štai, čia pat, miško priešaky, išgirstame: "pak, puk, pa-pa-puk!" ir vis daugiau ir daugiau šautuvo šūvių. Beržų ir alksnių šakutės pradėjo kristi. Kuopos kareiviai per viens kitą tuojau sugulė pa lei kelią. Nereikėjo nė liepti gulti.

— Na, matot, vyrai, bolševikai jau sveikina mus, — sakau išsigandusiems savo vyrukams. — Perduokit kulkosvaidžių vadui, kad atneštų čia kulkosvaidžius. Dabar, vyrai, susitvarkykite, o aš eisiu tuo tarpu pažiūrėti, iš kur mus bolševikai šaudo.

Vyrų veidai pasikeitė. Kai kurie net juokauti pradėjo iš savo pirmojo ispūdžio. Man toli eiti nereikėjo. Kai tik išėjau iš miško, čia pat radau ir savo begulinčius žvalgus. Pasirodė, kad bolševikai šaudė į žvalgus iš Praperšių kaimo, iš jiems nepatogios pozicijos. Būta jų ir Žučzių kaime. Karininkui D. įsakiau užimti poziciją su vienu būriu iš dešinės kaimo pusės, kitam būriui su viršila Barpausku iš kairės pusės, trečiam būriui eiti iš paskos, kuopos rezerve, o aš pats su kulkosvaidžiais einu per kaimo vidurį.

Kai tik iš miško pasirodėme, bolševikai tuojau liovėsi šaudę

ir pabėgo. Vos tik spėjom užimti Praperšių kaimą, kaip iš Žučzių kaimo pradėjo kalbėti dvi rusų "maksimkos" (kulkosvaidžiai) "tra-ta-ta-ta", bet kulkos lekia koku pusmetriu aukščiau stovinčio žmogaus galvos. Iškišom ir mes savo du kulkosvaidžius.

— Guzulaiti, parodyk jiems, kaip lietuviai šaudo. Taikiklis nuolatinis, barškink tiesiog į jų kulkosvaidžius, kurie ten, štai, prie kluono stovi.

— Klausau, p. vade.

Pradėjo tarp savęs kalbėtis keturios "maksimkos" — dvi bolševikų ir dvi mūsų. Be to, prisidėjo dar netvarkinga šautuvų ugnis; ir artilerija, nors ir nestipri, bet taip pat pradėjo loti — pasidarė visai panašu į kautynes. Nors bolševikų kulkos buvo nepavojingos, galima buvo statiems vaikščioti, bet vis dėlto mano kareiviai prigulė, lyg prilipo prie žemės, šaudo, tik ne į taikinį. Guzulaitis su kulkosvaidžiais greit privertė bolševikų kulkosvaidžius nutilti. Bolševikai visai silpnai bešaudė ir jau pradėjo bėgioti. Mano gi vyrai tebeguli, dar nemoka atskirti savo šūvių nuo priešininko, jiems atrodo, kad vis dar bolševikai taip smarkiai tebešaudė.

— Vyrai, paskui mane į priekį! — šaukiu, o vyrai nė iš vieno (Nukelta į 5 psl.)

VIETOS KRONIKA

GRAŽI IR PAVYZDINGA SUKAKTIS

Albertas Aleksandravičius, medicinos fakulteto studentas ir kun. J. Stasiulevičiaus pusbrolis, gyv. San Justo, 1959 m. sausio 25 d. atšventė savo 19 metų amžiaus sukaktį. Į vaišes buvo pakviesta apie 50 svečių, jų tarpe daug lietuvių jaunųjų. Puikiai ir skoningai paruoštos vaišės, aptarnaujamos specialiai prisiųstų patarnautojų, lietuviškos dainos ir pašnekėsiai išlaidė svečius iki pat ryto.

Džiugu, kad p. Julius ir Aleksandra Aleksandravičiai gražiai išmokė savo sūnų studentą Albertą lietuviškai kalbėti ir didžiutis tąja kalba. Tą vakarą jautėmės lyg Lietuvoj.

Jei kiti tėvai pasektų šią pavyzdinę šeimą, tai lietuviškumas Argentinoj tikrai neužgestų.

Buvęs

SAVANORIAI ŽENGIA

(Atkelta iš 2 pusl.)

tos nekruta. Koks velnias? Pasirodo, mano jaunesnysis karininkas D. neleidžia kareiviams eiti į priekį.

— Ponas vade, negalima eiti į priekį, žiūrėkit, tenai bolševikai iš dešinės mus supa.

— Tai Panevėžio batalijonas! Pirmyn, paskui mane!

Nebežiūrėdamas savo kuopos, bėgu tiesiog prie bolševikų kulkosvaidžių, į Žudžių kaimą, nes matau, kad bolševikai, palikę kulkosvaidžius, jau bėga. Panevėžio batalijono kuopa nuo Griniūnų pusės skuba pasinaudoti mūsų šaudymo vaisiais. Pribėgu pats pirmasis prie pamestų kulkosvaidžių, bet tuojau čia atsiranda ir Panevėžio batalijono kuopa.

— Vyrai, nelieskit, čia mano kulkosvaidžiai, aš juos paėmiau.

— Kaip tu vienas galėjai juos paimti? Juk tai mūsų kulkosvaidžiai, — bet jie ima ir vėžasi sau.

Nieko negaliu padaryti, nes mano paviršutinė išvaizda visai nepanaši į karininko. Gerai dar, kad nedavė kulbe per sprandą. Buvo pikta, kad nors nagus nusikrimsk, jaunesnysis karininkas visą reikalą sugadino.

Be galo piktas grįžtu prie kuo pos. Kareiviai, pamatę, kas įvyko, manęs pradėjo bijoti daugiau, negu priešininko kulku. Jiems atrodė didžiausias stebuklas, kad nuėjau į tą vietą, iš kur taip smarkiai šaudė, ir visai sveikas grįžau.

Surenku kuopą, ir žygiuojam į priekį, į Borklainius. Mūsų savanoriai, pirmą kautynių krikštą gavę, pamatė, kaip reikia kariuoti. Jie pirmasis kautynių krikštas, palyginti, pavyko, nors mūsų grobį — kulkosvaidžius — ir pasiėmė sau Panevėžio batalijonas. Butkevičius tuo pat laiku užėmė Užukalnių kaimą. Jo savanoriai taip pat pabuvo ugnyje; vienas jo kareivis buvo smarkiai sužeistas.

Casa "DOMICELA"

Sav. A. LEVANAČIUS
ĮVAIRIŲ RŪSIŲ MEGZTINIAI,
ŠALIKAI, KAMPEROS
šilko ir drobės išdirbiniai
— PRIEINAMOS KAINOS —
CANADA 2025 Lanús O.

Casa MUSKETAS

Parduoda
PLOKSTELIS, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIOS APARATUS
IR NUOMUOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

P A D Ė K A

Gyvajam Rožančiui ir jo Dva sios Vadui, paaukojusiems mūsų vestuvių proga gražią statulėlę, širdingai dėkojame

Adelė Pajaujytė ir Manuel Blanco.

Vanda Vilutytė, sausio 20 d. tragiškai žuvus.

IŠ LIETUVOS POGR.

(Atkelta iš 2 pusl.)

dovybė nutraukė elektros srovę, bet kaliniai rado išeitį. Jie suremontavo seną motorą ir naktimis patys pasigamindavo pakankamai srovės stovyklos apšvietimui. Be to, pagamintų balių ir aitvarų pagalba buvo leidžiami į miestą atsišaukimai, nurodant tikrąsias sukilimo priežastis ir kalinių reikalavimus, nes čekistai paskleidė mieste gandus, kad kaliniai piaunasi tarpusavy ir kad maištas įvyko dėl noro būti su moterimis.

Nutrukus stovykloje apsilankė miesto komjaunimo ir partinė delegacija, kuri apžiūrėjo visą stovyklą, o taip pat žuvusiųjų kapus. Aplink stovyklą kaliniai ėjo sargybą, kuri neįleido nei vieno stovyklos administracijos darbuotojo. Kaliniai užbarikadavo vartus, pasigamino saulėtus ginklus. Sargyboje aktyviai dalyvavo ir moterys.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ CENTRO VEIKLA

Silono statybai per gruodžio mėn. 1958 m., gautos aukos
\$ 5.000 — Urbietis Vladislao
„ 1.360 — Colkis Antanas
„ 1.000 — Vyturyš Antanas
„ 1.000 — Katinas Napoleonas
„ 1.000 — Rasiūnas Vilijus
„ 1.000 — Rimša Jonas
„ 1.000 — Grudžinskas Jonas
„ 680 — Vaivada Antanas
„ 450 — Rukšenas Balys
„ 200 — Jaseckienė Valentina
„ 60 — Varnelis Petras
„ 30 — Sruoga Leonardas
„ 30 — Kraujalis Ignas

P A D Ė K O S

Liudui Stašaičiui už padovanojimą L. Centro knygynui 16 knygų ir žurnalų širdingai dėkoja

Lietuvių Centro Valdyba.

Adolfui Šlepikui ir jo šeimai, dirbusiems L. Centro bufete gruodžio mėn., 1958 m., ir įteikusiems Valdybai 4.168,50 pezų gryno pelno, širdingai dėkoja

Lietuvių Centro Valdyba

MINĖJO SUKAKTĮ

Mūsų žinomas visuomenininkas ir kultūrininkas Pranas Žigas su žmona Veronika Jakubovic 21. 12. 1958 m. šventė savo 64 metų gyvenimo sukaktį. Vaisingus sukaktuvinius atvyko pasveikinti nemažas būrys draugų. Svečių tarpe matėme p. P. Plesterninką su žmona, P. Matulionį su sūnum, Joną Murzą su šeima iš Beriso. Juan Brion ir žmoną, A. Repečką su žmona, Eduardą Viščiūną, Sofiją Sūtis su šeima, p. Stalioraitį su žmona Karoliną Srony su dukra, Mary Michalik, Iloną Murnieks ir visos šventės dvasią, neseniai iš Čilės grįžusį konst. Vytautą Sadzių.

Korespondentas

ROSARIO

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojų visiems ekskursijos į Mendozą daly-

Jonai ir Emilijai VILUČIAMS ir dukrai BIRUTEI, tragiškai mirus

Vandai Vilutytei,

gilią užuojautą reiškia

Vladislava ir Alfonsas PAJAUJAI

viams ir ypač šios ekskursijos organizatoriui ir vadovui kun. Antanui Kleivai už prisiminimą ir iškilmingą atšventimą mano dukters Nidijos 15 metų gimimo sukakties kurortiniame Mendozos mieste.

Eleonora Matulaitienė

P A D Ė K A

Tariame nuoširdų lietuvišką ačiū Gerbiamam mūsų Kapelionui kun. Antanui Kleivai už gerą suorganizavimą ir taip puikų vadovavimą didžiajai Rosario lietuvių ekskursijai į turistines Mendozos miesto ir apylinkių Anduose įžymias vietas.

Rosario lietuvių vardu Samausky ir Matulaičių šeimoms.

SV. MIŠIOS AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOJE UŽ MIRUSIUS

— Š. m. vasario 8 d. bus atlaikytos iškilmingos metinės šv.

Mišios už a. a. Kazimiero Karaliaus vėlę.

PADEKA

Lietuvių Radijo Valandėlės Va dovybei ir kitiems, pareišku siems man užuojautą dėl a. a. mano mylimo tėvelio mirties, ir dalyvavusiems 4. II. pamaldose, širdingai dėkoju.

Kun. A. Lubickas

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie la vingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški vaizdai, mandagūs patarnavimas.

Vitrių Fabrikas
„VITRAL“
Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas modernių vitrių prekybos namams ir krautuvėms.
AV. SAN MARTIN
Lomas del Mirador

FARMACIA ZARATE ALCORTA

de ELVA BERSABE ZARATE DE JOSPAITIS
FARMACEUTICA NACIONAL
— YPATINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS —
KALBAME LIETUVIŠKAI
Avda. Argentina - Barrio Parque Liceo - Córdoba

ALBERTO E. TIMINSKAS
“COCHERIA”

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Puikiausios maudymosi sąlygos sūraus vandens
Baseine "LIETUVA",
LA SALADA
— 1 KVADRA NUO BASEINO "LA ISLA" —
Sav. Kastutė Masiokienė ir sūnus
DUODAMI PIETŪS IR ŠALTI GERIMAI

FARMACIA "NENISKIS"
ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ
FARMACEUTICA
AV. SAN MARTIN 740
BURZACO
(Pdo. Ate. Brown)
30 metrų nuo Av. Espora, priešais
col. San Vicente stotį.
KALBA LIETUVIŠKAI.

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ
MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
— profesionalas yra pasiruošęs
ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS
DARBAI.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

Buenos Aires Avellaneda

Dar viena pajėga lietuviškam ir religiniam darbui

Praeitame "Laiko" nr. pranešėme, kad į Argentina iš Romos atvyko vienas lietuvis kun. A. Steigvilas. "Laiko" korespondentas, norėdamas geriau supažindinti lietuviškąją visuomenę su atvykusiuoju, patiekė keletą klausimų, į kuriuos gerb. kun. A. Steigvilas maloniai atsakė. Klausimus ir atsakymus pertiekiamo mielėms mūsų skaitytojams.

Koresp.: Kokioms pareigoms ir darbui MIC Vyriausybė Jus pasiuntė iš Romos į Argentina?

Kun. Steigvilas: Svarbiausias motyvas mano atvykimo į Argentina buvo ir yra pastoracinis darbas. Vietos viršininkas man gali dar ir kitų darbų pridėti.

Koresp.: Kada atvykote į Romą ir iš kur?

Kun. Steigvilas: 1955 m. iš Vokietijos atvykau į Romą pagilinti studijų. Į Vokietiją patekau 1944 m. iš Lietuvos su kitais klierikais tęsti pertraukto mokslo.

Koresp.: Kada ir kur baigėte Kunigų seminariją?

Kun. Steigvilas: 1949 m. baigiau Eichstaeto Kunigų seminariją ir buvau vienus metus vienoj vokietų parapijoj Bavarijoj vikaru. Po to visą laiką darbavau tarp lietuvių kaip kapelionas.

Koresp.: Ar negalėtumėt, bent trumpai, parašyti "Laiko" skaityto-

jams įspūdžius iš Romos bažnytinio ir lietuviško gyvenimo?

Kun. Steigvilas: Mielai pasidalinsiu savo įspūdžiais su skaitytojais artimiausiuose "Laiko" nr.

Koresp.: Romoje gyvena argentiniečiams lietuviams gerai pažįstamas, mylimas ir pirmas "Laiko" redaktorius Marijonų vicegenerolas kun. dr. Pr. Brazys. Ar jį dažnai sutikdavote ir kaip jis ten jaučiasi?

Kun. Steigvilas: Mūsų vicegenerolą sutikdavau dažnai. Nors jis savose pareigose yra ir labai užimtas, nuolat prisimena Argentinės lietuvių ir labai uoliai skaito "Laiką".

Koresp.: Kur gimėte ir mokėtės Lietuvoje,

Kun. Steigvilas: Esu gimęs gražioj žemaitijoj, Švėksnoj. Mokiau švėksnos gimnazijoj, kurią 1942 m. baigęs įstojau į Telšių Kunigų seminariją.

Koresp.: Koks Jūsų pirmasis įspūdis Argentinoje?

Kun. Steigvilas: Esu nemažai įvairių kraštų aplankęs, susitikęs su visokiais žmonėmis. Argentinoj pirmasis įspūdis, palyginti neblogas žinoma, nenoriu gilintis į vidaus politinį gyvenimą. Susitinkamas su lietuviams, pajutau didelį nuosirdumą. Linkėčiau mūsų brolių ir seserims ir toliau išlaikyti lietuviškus papročius, kalbą ir gyvą tikėjimą.

Kun. Steigvilas: 1949 m. baigiau Eichstaeto Kunigų seminariją ir buvau vienus metus vienoj vokietų parapijoj Bavarijoj vikaru. Po to visą laiką darbavau tarp lietuvių kaip kapelionas.

Koresp.: Ar negalėtumėt, bent trumpai, parašyti "Laiko" skaityto-

ISVYKSTA Į JAV

Z. Jaunius, tautinių šokių grupės vadovas, su žmona Felicija ir dukrele Laima š. m. kovo pradžioje išvyksta į JAV. Vasario 6 d. gavo vizą.

J. GILVYDIS NUFILMAVO

Lietuviams gerai pažįstama prancūzų bažnyčia, kurioje prieš 30 metų buvo atlaikytos pirmos lietuviškos pamaldos Argentinoje, dabar atšventė savo 50 metų jubilėjų nuo jos pastatymo.

Ši graži ir didinga bazilika yra parke Pereyra, Barracas, kur ir dar dar gyvena nemažas skaičius lietuvių. Jubilėjinės iškilmės p. J. Gilvydio buvo nufilmuotos per tris kartus, ir dalis tų filmų jau buvo parodyta per televiziją.

Danutė Gilvydienė paleidžia vasaros atostogoms savo Modisčių instituto 150 mokinės ir pati su savo vyro išvyksta visam vasario mėn. atostogų.

Rasa Kairelytė, p. Onos ir Alf. Kairelių 11 m. dukrelė, gyv. c. Catamarca 126, Quilmes, Conservatorio Weber, Palermo, Cap. išlaikė iš 2-jų metų muzikos egzam., gaudama aukso medalį, kaip Premio especial ir knyga — "Haendelio gyvenimas". Jaunajai muzikai linkime geriausios kloties ir toliau sėkmingai tęsti studijas.

Vaclovas Sviderskas, dażytojas, gražiai išdažęs Tėvų Marijonų vasaros stovykloje, Villa del Dique, kopolytėle ir kitus įvairius namų vidaus įrengimus, š. m. vasario 11 d. gauna vizą išvykti į JAV.

AUKOS RADIOJ VALANDELEI

\$ 150 — N. Katinas
100 — Leonardas Sruoga
100 — Jonas Petrauskas
20 — Domas Žlabis
10 — Juozas Grilauskas

Visiems aukdotojams nuosirdžiai dėkoja

Radioj Valandėlės Vadovybė

Lietuvių Prekybos Bendrovė

vienintelė šios rūšies firma pasaulyje, gerai žinoma Europoje ir Australijoje, siūlo savo patarnavimus ir Argentinoje gyvenantiems tautiečiams.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ turi visus reikalingus leidimus siųsti dovanų siuntinėlius betarpiškai iš Anglijos į Lietuvą ir į visas Sovietų Sąjungos sritis.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ viską ima tiesiai iš fabriku ir todėl pateikia tautiečiams įvairias į Lietuvą siunčiamąsias prekes ne detalinėmis, bet urminėmis kainomis, tokiomis, kokias iki šiol niekas dar nebuvo siūles.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ, prisistatydamas savo tautiečiams Argentinoje, siūlo specialų ekspress standartinį siuntinėlių, sudarytą iš trijų gabalų po 3 1/4 jardo plkos, rudos ir mėlynos medžiagos, viso labo 9 3/4 jardo, už negirdėtai žemą kainą — tikta už 40 dolerių.

Į šią kainą įeina sovietinis muitas, draudimas, licenzija, supokavimas ir pasiuntimas. Negana to: prie tokio siuntinėlio galima pridėti kataloginėmis kainomis dar 10 svarų siuntėju pasirinktų prekių, nemokant jokių papildomų mokesčių. Galima pridėti ir savų prekių, bet tik visiškai naujų, nenaudotų. Tokiu atveju už pridėdamąsias prekes sumokamas tik muitas.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ yra vienintelė šios rūšies firma, neimanti jokių pasiuntimo manipuliacinių mokesčių už siuntinius, kurių vertė siekia arba prašoka 75 dolerius.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖS siunčiamieji iš Londono siuntiniai pasiekia Lietuvą per 3-5 savaites. Visi siuntiniai apdraudžiami. Jų pristatymas garantuotas.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ išpildo iš Lietuvos gaunamus receptus ir pateikia visus čia gaunamus vaistus žemiausiomis kainomis.

Reikalaukite mūsų kainininkų ir medžiagų pavyzdžių, kuriuos nusiųsime Jums tuojau, gavę Jūsų laiškelių.

Rašyтите:

Lithuanian Trading Company
1 A, Hunt Street
London, W. 11
Great Britain

Lietuvių Prekybos Bendrovei reikalingi Argentinoje agentai

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATU)

\$ 400 — Monika Galickienė
50 — Adolfas Ruplėnas
50 — Jadvyga Bikilienė
25 — Adolfas Adomaitis
25 — Balys Ručkėnas
25 — A. Gudmanas
20 — Tomas Žebrauskas
20 — Feliksas Naruševičius
20 — Mikolas Galeckas
20 — Kazimieras Gulbinas
15 — Pranciškus Daukša
10 — Adelė Matulaitienė
10 — Apolonija Cemeškienė
10 — Petras Gibavičius
10 — Juozas Sabaliauskas
10 — Antanas Židėlis
10 — Julija Bublinskienė
10 — Juozas Karužas
10 — Stasys Vasiūnas
10 — Romualdas Kuprevičius
10 — Juozas Laurynaitis
10 — Julija Nimgaudaitė
5 — Feliksas Zemaitis
5 — Marija Katinienė

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuosirdžiai dėkoja

„LAIKO“ Administracija.

Kun. J. Margis, šv. Kazimiero parapijos klebonas, savais parapijos ir kitais reikalais keletai dienų iš Rosario buvo atvykęs į Bs. Aires.

Kun. Myk. Jodkai š. m. sausio 22 d. sukako 20 kunigybtės metų. Tą progą parapiečių atstovai pasveikino sukaktuviniškai.

AUKOS TAUTOS FONDUI

\$ 500 — Vladas Deveikis
210 — Karuzas Juozas
200 — O. O. Kiesylis
100 — Kazys Šulnis
100 — Juozas Šiušis
100 — Leonardas Sruoga
100 — Mykolas Galeckas
100 — Nikodemus Lelpus
100 — Petras Kazlauskas
100 — Vytautas Malėla
100 — Jonas Jankauskas
100 — Ona Marčiuna
100 — Pranas Bruzauwski
100 — Antanas Paršellis
100 — Andrius Baltružaitis
50 — Veronika Žekaitė
50 — Bernardas Bliumbergas
50 — Jase Mitura
50 — Victor Bruzauwski
50 — P. Bielskus
40 — Antanas Vasylius
40 — Petras Šantaras
32 — Pijus Sakalauskas
30 — Vytautas
10 — Pranas Dumbavas

Tautietai, jei dar nepaaukojate, pasistenk nedelsdamas įnešti savo dalį Lietuvos laisvinimo reikalams.

J. Gilvydis
Tautos Fondo Iždininkas

VEDYBINĖ SVENTĖ

Žinomas Susivienijimo veikėjas, buvęs ilgalakis jos pirmininkas, Henrikas Šimkūnas, gyv. Paraguay 778, Avellaneda, vasario 1 d. atšventė savo vedybinio gyvenimo 30 metų. Dar Lietuvoj vedęs Albina Paublytė, abu jaunieji, kilę iš Rokiškio apskr. Pandelio valsč., tuoj po vestuvių 1929 m. išvyko į Argentiną. Argentinoj susilaukė 2-jų dukterų — Elenos, dabar vedusios, ir Dianos, turiančios 13 m.

Kun. J. Bružikas, S. J., vasario 4 d. iš Montevideo vykdamas į Mar del Plata, trumpam laikui sustojo Aušros Vartų parapijoj. Mar del Platoj vasario 11 d. prasideda Jėzuitams 8 dienų metinės kolekcionijos.

Vladislava Marenholcienė su 2 dukterim — Iris ir Adriana sausio 30 d. 14 val. iš Ezeizos aerodromo linija Peruana išvyko į JAV, čikagos miestą pas savo vyrą, kuris iš Argentinos buvo išvykęs prieš 3 mėnesius. Argentinoje dar liko p. V. Marenholcienės tėvelis, atvykęs į šį kraštą prieš 30 metų.

P. Bukauskai, gyv. Villa del Dique, susilaukė ketvirto kūdikio, kuriam duotas Gustavo Adolfo vardas. Laimingi tėvai džiaugiasi šeimoms didėjimu antru sūnum.

PADEKA

Ponams Bendinskams, Kuncaičiams ir Sadukams, gražiai priėmusiems ir vaišiniams mane trumpo atsilankymo metu Kordobos mieste, tariau nuosirdų padėkos žodį.

Kun. Vyt. Palubinskas

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Ats. red. J. Duoba. — Rankrašėlai taisomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 90.—, pusm. \$ 50.—, vienas nr. \$ 4.— Urugnajuje met. 12 ur. p. Kitar — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI — Nr. 229

5 de FEBRERO

ALOST ruošiamos Tautos Šventės — Vasario 16 d.

minėjimo

1959 m. vasario 14 d. 21 val.

Lietuvių salejė, Brasil 835,

Avellaneda —

PROGRAMA

I. IŠKILMINGAS AKTAS:

1. Minėjimo atidarymas. Kalba ALOST p-kas J. Čikštas.
2. Argentinos, Lietuvių himnai ir Malda už žuvusius. Išpildo šv. Cicilijos choras, vad. muz. V. Rymavičius.
3. Paskaitos lietuvių ir ispanų k.
4. Sveikinimai ir rezoliucijos.

II. MENINĖ DALIS:

1. Šv. Cecilijos choro dainos. Diriguoja muz. V. Rymavičius
2. Deklamacijos
3. Jaunųjų instrumentalistų kvartetas, vad. A. Kaminsko.
4. Solo dainos. Išpildo M. Žekytė.
5. Tautiniai šokiai. Vadovas — Z Jaunius.

Vasario 15 d.

1. 8.30 val. Speciali Radijo Valandėlės programa. Vadovauja Z. Juknevičius.
2. 10.30 val. Iškilmingos pamaldos už Tėvynę Aušros Vartų bažnyčioje.
3. 17. val. vaikų uždėjimas prie San Martin paminklo aikštėje.

— Iškilmės salejė ir lauke bus filmuojamos —

1918-11-16. 1959-11-16.

Šluvėjas Stanislovas Vilkiškis c. Segurola, 2072, Bs. As., nusipirko namą ir pristatė naują salyę, kurioje atidarys rūbų parduotuvę.

Elzbieta ir Jonas Petrauskai, išdirbę 28 metus namų ruošoje ir gavę už uolų pareigų eilimą gerus pažymėjimus, išeina į pensiją. Mūsų tautiečiai dėkoja Lietuvių parapijai už sutvarkymą dokumentų ir pensijos išrūpinimą.

Simas Kaibutas, žinomas Susivienijimo veikėjas, buvo susirgęs ir pusantros savaitės turėjo išgulėti lovoje.

PADEKA

Laimingai baigė atostogas Villa del Dique savo ir atostogavusių berniukų vardu tariau nuosirdų ačiū ponams Stankūnams, kurie stambia auka prisidėjo prie atostogavimo išlaidų padengimo, šeimininkėms — Domicelėi Šabūnaitėi, Pranciškai Gaillūnienei ir Rozalijai Kazellūnienei, aptarnavusioms mus tikru pasišventimu, ir ponams Matulaičiams ir Jotautams, vaišingai atostogaujančius priėmusiems.

Kun. Vyt. Palubinskas
Berniukų Stovyklos Vadovas

BERISSO

Lietuvių Katalikų Savišalpos ir Kultūros d-ja "Mindaugas" 1959 m. vasario 22 d., sekmadienį, rengia iškilmingą Vasario 16-tos dienos minėjimą su plačia ir įvairia programa.

10 val. ryto pamaldos vietos bažnyčioje.

12 val. — d-jos patalpose bendri pietūs.

18 val. — pilietinis minėjimas — himnai, kalbos, sveikinimai, rezoliucijos ir meninė dalis —

vaidinimas "Kitaip Praamžius lėmė", dainos deklamacijos.

Pasibaigus programai — pasilinksminimas.

URUGVAJUS MONTEVIDEO

Po Naujų Metų veiklesnės kolonijos organizacijos persirinko valdybą. Taip Urug. Lie. Kultūros Draugijos pirmininku didžele balsų dauguma išrinktas žinomas visuomenininkas M. Svečulis, vicepir. V. Dorelis, sekretorium J. Vaštakas, finans. sekr. Alf. Klimas, ižd. J. Jazauskas, nariais Vl. Balukonis ir Kl. Vidžius, sūnus. Pažymėt na, kad šioje valdyboje vyrauja jauni žmonės. Tikimasi, jie parodys daug energijos, ypač prie draugijos patalpų praplėtimo statybos.

Atsiviekinant su senąja valdyba buvo surengtas "vermutas", kuriame pasikeista gražiais linkėjimais ir gera nuotaika prie skoningai parengto stalo. Dalyvavo daug kultūrečių ir Lietuvos Pasiuntinybės personalas.

Valdybą perrinko ir Kat. Moterų Draugija. Dabartinė pirmininke yra kolonijoj populiarė Damutė Kerpiškienė, sekr. Br. Klimienė, ižd. O. Mesionienė, valdybos narsas Grigienė ir O. Kairienė.

Dienraštis "El Día" per šešis numeris spausdino vieno Lietuvos partizano įspūdžius "Iš Lietuvos į Sibirą ir atgal". Tų rašinių serija jam paruošė C. Verax. Šiuo pūsiu prgyvenimai kalėjimuose ir S. bro vergijoje šios šalies skaitytojus jautriai sudomino.

Redakcijos Prierašas

Korespondencija apie suruoštą U. L. Katalikų choro įspūdingą Dainų šventę buvo gauta pavėluotai, todėl bus patalpinta kitame "Laiko" nr.